

Lezingen

Marcus 4, 35-41, Matteüs 6, 25-34

Overweging

Angst en bezorgdheid. Twee verschillende gevoelens, die soms dicht bij elkaar liggen. Bij de storm op het meer vraagt Jezus waarom ze zo bang zijn. In de Bergrede zegt Jezus, dat we niet zo bezorgd moeten zijn. Maar als je toch alle redenen hebt om bezorgd te zijn of angstig, wat heb je dan aan deze woorden van Jezus? Hoe moet je daarmee omgaan in de crisis rond het coronavirus? Ik sprak een vrouw die panisch was om besmet te worden. Ze leed aan een angststoornis, zei ze. Die angst overweldigde haar. Nu is ene angst de andere niet. Als je aan vlieg angst lijdt kan je vliegtuigen vermijden of een bepaald therapie hiervoor volgen. Maar de angst voor een onzichtbaar virus is van een andere orde. Dan heb je te maken met het gedrag van andere mensen.

Bezorgdheid ligt op een ander vlak, minder dramatisch. Bij Jezus ging het om kleding en voedsel, de dagelijkse behoeften. Daar heb je zelf grip op. Maar bezorgdheid over een pandemie, bezorgdheid over een ernstige ziekte of de gevolgen van de toenemende klimaatverandering, dat ligt op een ander vlak. Daar heb je als individu weinig grip op. Bezorgdheid is volgens mij ook een positief begrip. Je hebt toch ook je eigen verantwoordelijkheid, niet alleen voor jezelf en de mensen om je heen, maar ook voor een gezonde en veilige samenleving?

Nu wordt wel gezegd 'Je moet vertrouwen op God of op Jezus'. Dat speelde ook bij de storm op het meer. Vertrouwen is een belangrijke innerlijke kracht. Alle waardering hiervoor. Maar vertrouwen kan ook misplaatst zijn of onverantwoordelijk. Een bekend gezegde is 'vertrouwen op God, maar doe wel je fiets op slot'. Onlangs las ik, dat een zwaar protestantse dominee tegen zijn achterban zei, dat je vaccins moet zien als een gave van God, want vertrouwen op God deed hem hierbij denken aan de verzoeking in de woestijn als de duivel op de tempel tegen Jezus zegt, dat hij als hij Gods zoon is, van die tempel kan afspringen, want er staat geschreven, dat de engelen u op handen zullen dragen. Dat is volgens Jezus God verzoeken. Een vroom vertrouwen kan dus ook een verzoeking worden. Je eigen verantwoordelijkheid schuif je dan af op God.

Wat staat er precies bij de storm op het meer? Ze gaan in het schip naar de overkant van het meer van Tiberias. Dat meer ligt zo'n 200 meter onder de zeespiegel. De dode zee ligt nog dieper. Eromheen liggen hoge bergen. Het ene moment kan het water heel rustig zijn, spiegelglad, het andere moment krijg je enorme golven door valwinden vanuit die bergen. Dan spookt het. Wie daar ervaring mee heeft, weet dat dit zo weer voorbij kan gaan, al is het op dat moment zelf wel heel beangstigend. In het verhaal gaat het er natuurlijk om, dat Jezus het probleem oplost en de valwinden niet vanzelf ophouden. Maar in de kern gaat het om 'vertrouwen'. Hoe blijf je vertrouwen in beangstigende momenten. Angst kan immers je overspoelen, verlammen of onredelijk maken: gillen en anderen verwijten maken, zoals de leerlingen Jezus boos verweten, dat Hij bleef slapen. Vertrouwen is iets dat je telkens weer moet leren, waarin je moet groeien, zeker als kind al, maar ook als volwassene. Vertrouwen betekent, dat je onzekerheden toelaat, dat niet alles een antwoord heeft, dat je leven inderdaad ook voorbij kan zijn, wat eigenlijk heel

normaal is. Vertrouwen vraagt dus een zekere aanvaarding van je eigen onzekerheid, acceptatie van een gevoel van onveiligheid. Jezelf overgeven, jezelf toevertrouwen aan God of Jezus of een ander symbool voor machten die boven je zelf uitgaan, dat kan helpen om er mee om te gaan. Wie vindt, dat je je vertrouwen alleen diep in jezelf moet zoeken, maakt dat je dan ook helemaal afhankelijk bent van alleen jezelf.

Bij het virus Covid 19 zie ik, dat de ene mens weinig vertrouwen heeft in vaccins en dat de ander weinig vertrouwen heeft in het gedrag van de mensen om hen heen, die ziekten kunnen verspreiden. Ik kom allerlei redeneringen tegen. Zelf heb ik heel bewust gekozen voor vaccinatie, ook al weet ik dat het geen 100% zekerheid geeft en dat ook nog niet bekend is hoe het op termijn uitpakt. Voor mij is dat ook een kwestie van vertrouwen.

In zijn boek over Angst en Bevrijding noemt Anthonie Verheule zeven wapens tegen de angst. Moed en vertrouwen zijn de belangrijkste wapens. De moed om de werkelijkheid onder ogen te zien en het vertrouwen op een niet zichtbare Andere Werkelijkheid, die jouw leven draagt, ook al heb je daar geen enkel bewijs voor. Hij noemt ook de liefde, want zo staat in de brief van Johannes "Liefde drijft de vrees uit". Maar Johannes bedoelt hier vooral, dat je niet bang hoeft te zijn voor Gods oordeel als je liefdevol in het leven staat. Maar ik denk ook aan de oude wijsheid: "Als je iets niet bestrijden kan, dan moet je het liefhebben en omarmen". Wijsheid is ook een wapen tegen angst. Dat spreekt mij aan. Dan denk ik ook aan de woorden van de Chinese wijsgeer Tao Meng: "Zoals een zeeman zijn angst opheft door de storm te accepteren, lost de wijze zijn angst op door alle dingen te accepteren". Het leven accepteren in al zijn raadsels en ongrijpbaarheid. Het idee, dat we alles kunnen beheersen loslaten. Eigenlijk is wijsheid een vorm van vertrouwen. Maar wijsheid en vertrouwen sluiten je eigen verantwoordelijkheid niet uit. Met klimaatverandering moeten we leren leven, maar niet gemakzuchtig doen alsof er niets aan de hand is. Je kan het ook verergeren. Er kan ook weer een nieuwe pandemie ontstaan door kortzichtig gedrag.

Verantwoordelijkheid gaat soms tegen je eigen belangen in. Bezorgdheid kan dus heel zinvol zijn. Het gaat nooit alleen maar om jezelf. Met de woorden van Jezus 'wees niet bezorgd' wordt dus niet gemakzucht bedoeld; het gaat eerder om creativiteit. Er is zoveel meer in het leven dan je eigen belangen. Ook het geloofsvertrouwen op God gaat boven je eigen belangen en wensen uit. Het is eerder de basis om je leven te accepteren, ook als het heel anders uitpakt of zelfs vervelend uitpakt. Vertrouwen vraagt dan ook wijsheid.

Tenslotte, we kunnen nooit alle vragen en problemen oplossen; er zullen altijd redenen blijven om bezorgd te zijn of zelfs angstig voor wat je te wachten staat. Maar mogen we wel leren om ons toe te vertrouwen aan het onbekende. Mag de Eeuwige daarin ons leven dragen.

Amen.

Ekklesia Leiden
Rapenburg 100
2311GA Leiden
www.ekkesialeiden.nl
info@ekkesialeiden.nl